

Makedonija: Crkva Protiv Politickih Reformi

Author: [IWPR Balkans](#)

Makedonska pravoslavna crkva se bori sa politicarima da bi zadržala primat nad drugim religijama u okviru ustava.

Na planini Vodno, gradi se krst visok 86 metara, sa liftom, koji ce ljude prebacivati na vrh i pokazivati im zadivljujucu panoramu Skoplja.

Ovaj projekat kostace 2,7 miliona nemackih maraka, od koga veci deo finansira vlada, u vreme kada je finansijska situacija u zemlji takva da se ne moze obezbediti pomoc za hiljade ljudi koji su usled visemesecnih etnickih sukoba ostali bez krova nad glavom.

Ova donacija najbolje ilustruje oklevanje vlade sa se zameri Makedonskoj pravoslavnoj crkvi koja preti da ce staviti na crnu listu politicare koji podrzavaju inicijativu da se autoritet ove crkve ograniči u Ustavu Makedonije.

Na sastanku na kome se resavalo pitanje donacije za izgradnju krsta, vlada je zakljucila da ce pomoc za nezbrinuta lica stici od medjunarodnih humanitarnih organizacija.

Makedoniji nedostaje 76 miliona dolara za izmirenje medjnunarodnih obaveza . Trenutno priprema donatorsku konferenciju na kojoj ce potraziti sredstva za obnavljanje ratne stete. U medjunvremenu, drzavna pomoc sastoji se u zatvaranju rupa na krovovima ostecenih kuca pre nego sto padne sneg.

Oni koji se protive cinjenici da je vlada poklonila dva miliona nemackih maraka za izgradnju krsta, priznaju da je ovo mala suma ukoliko se uporedi sa ogromnim sredstvima koja su potrebna da bi se zbrinuli beskućnici. Medjutim, oni tvrde da je popravka bar par stotina ostecenih kuca bolja od pravljenja spomenika.

Crkva je sa zadovoljstvom prihvatila ovu donaciju. Nakon sto je objavljena ova vest, visoki crkveni verodostojnici u pratnji vladinih lidera na celu sa premijerom Ljupcom Georgievskim, otisli su na vrh Vodna da bi pregledali gradiliste.

Vlada ima dobar razlog da se udvara mocnoj Makedonskoj pravoslavnoj crkvi, koja je trenutno pokrenula zestoku borbu protiv izmena Ustava u okviru mirnovnog sporazuma kojim bi se poboljsao polozej albanske makedonske manjine.

Na osnovu okvirnog mirovnog sporazuma koji je potpisan u Ohridu 13.avgusta, clan 19 makedonskog Ustava bice izmenjen kako bi se ostale religije izjednacile u odnosu na pravoslavnu crkvu.

Crkvene vodje zestoko su na ovo reagovale zahtevajuci da clan 19 ostane onakav kakav je. Crkva upozorava da ce politicari koji budu odbili da saradjuju biti stavljeni na crnu listu. "Imena poslanika koji budu glasali za izmenu ovog clana bice javno objavljena u svim pravoslavnim crkvama", izjavio je 11.oktobra prilikom sastanku na vrhu Vodno, njegova svetost, Stefan, patrijarh Ohrida i Makedonije.

Ovim potezom bice zigosani poslanici koji podrzavaju promene, kao izdajnici makedonskog naroda i crkve. "Crkva ne zeli da se mesa u politiku, ali je primorana da brani svoj ugled, status, poziciju i ulogu u Ustavu,

cak i ako to znaci ponizavanje izdajnickih poslanika", izjavio je portparol Sinoda, njegova svetost Timotej.

Sudeci po Timoteju, ovo ponizenje bi predstavljalo relativno blagu kaznu. Nezvanicno, IWPR saznaje da je svestenstvo prvenstveno zahtevalo da se clanovi parlamenta koji podrzavaju izmene Ustava ekskomuniciraju iz crkve, bez prava na religiozne rituale.

Pa ipak, pojedini svestenici kazu da se stide ove ociglednijeg mesanja u politiku, tvrdeci da nikoga ne treba kaznjavati zato sto ima nezavisne poglede. Ali, crkveni lideri nastavljaju sa svojom zustom kampanjom koja je vec urodila plodom.

Ovo se najbolje moglo videti nakon nedavne posete Skoplju Haviera Solane, ministra spoljnih poslova EZ, u toku koje se razgovaralo o izmenama Ustava. Nakon sto je Solana otisao, vlada je objavila da je ublazila izmene clana 19, koji na prvom mestu spominje pravoslavnu crkvu i islam, pa onda ostale religije.

Crkva se jos nije zvanicno izjasnila o novoj verziji clana 19. Medjutim, njegova svetost Petar izjavio je da to ne zadovoljava zahteve crkve. "Ovaj predlog stvara nerealnu sliku crkve u Ustavu", izjavio je on.

Petar tvrdi da sve ostale religije imaju crkve u njihovim maticnim zemljama i da je maticna zemlja za Makedonsku pravoslavnu crkvu Makedonija, te je stoga njeno mesto u Ustavu.

Kriticari crkve kazu da je ova institucija suvise preokupirana cuvanjem svog statusa, umesto potreba njenih sledbenika. Oni kazu da crkva nije preduzela nista za obicne ljude u vreme trajanja sukoba, dok se svestena lica i dalje voze luksuznim kolima i zive u raskosi svojih domova.

Moze se desiti da se Makedonska pravoslavna crkva opet vrati u Ustav. Medjutim, kazu njeni kriticari, mogla bi izgubiti svoje mesto u srcima ljudi.

Gordana Stojanovska Icevska je pomocnik glavnog urednika skopskog magazina "Kapital".

Focus: Balkans: Regional Reporting & Sustainable Training

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/makedonija-crkva-protiv-politickih-reformi>